خراسان روزنامه صبح ایران
چهارشنبه ۴ بهمن ۱۳۹۶ . ۶ جمادی الاول ۱۴۳۹ . شماره ۱۹۷۴۱

ادبیات ایرانی مثل کالای داخلی مشتری ندارد

مصطفی رحماندوست، شاعر، نویسنده و مدرس داستان‌نویسی و ادبیات کودکان و نوجوانان در گفت‌وگو با ایلنا، اظهار کرد: «هم اکنون همان‌طور که رسم شده و در خانواده‌ها می‌شنویم که کالای ایرانی دوام ندارد و همه تولیدات داخلی را به یک چوب می‌رانند و توجهی به نمونه‌های با کیفیت ندارند، دقیقا درباره ادبیات هم همین اتفاق را شاهدیم. حرکت ملی و عرق ملی که عامل این اتفاق می‌شود، کمک می‌کند هم به آثار ملی با کیفیت توجه شود و هم دیگرانی که توانمند هستند، تشویق شوند آثارشان را با حساب و کتاب بهتری منتشر کنند.»

در بزرگداشت دکتر غلامحسین یوسفی در دانشگاه فردوسی مطرح شد:

جهان، دانشگاه فردوسی را به نام او می‌شناسد

محمد بهبودی نیا- «شخصیت علمی استاد غلامحسین یوسفی امروز مرزها را در نور دیده و تمام جهان نیز دانشگاه فردوسی را به نام غلامحسین یوسفی می‌شناسند.» به گزارش خراسان، محمدجعفر یاحقی با گفتن این جمله در مراسم بزرگداشت دکتر غلامحسین یوسفی که با حضور بزرگان ادبیات فارسی از جمله تقی پورنامداریان، نصرا... پورجوادی، غلامرضا ذات علیان و خانواده دکتر یوسفی عصر روز دوشنبه در محل تالار فردوسی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی برگزار شد، گفت: «زندگی یا مرگ مهم نیست بلکه مهم این است که زندگی توچه تأثیری در زندگی دیگران داشته باشد، غلامحسین یوسفی از جمله افرادی بود که تعدادزیادی از هم‌نسلانش از او به نیکی در عرصه ادبیات فارسی، اخلاق و انسانیت یاد می‌کنند و این خوش‌نامی حتی امروز در خارج از مرزهای ایران نیز از زبان افرادی که با ادبیات فارسی مانوس‌اند، شنیده می‌شود.»

محمد جعفر یاحقی استاد برجسته زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فردوسی گفت: «امروز در خارج از ایران، دانشگاه فردوسی را به نام او می‌شناسند، در فضای خارج از خراسان کتاب‌های او بین دوستداران ادبیات دست‌به‌دست می‌شود، هنوز در کوچه و بازار مردم خراسان با سایه او زندگی می‌کنند و در گروه ادبیات فارسی سال‌هاست که از نام او خرج می‌شود.» یاحقی خاطرنشان کرد: «امروز در کتابخانه قطب علمی دانشگاه فردوسی، کتاب‌های شخصی دکتر یوسفی نگهداری می‌شود و کتاب‌هایی که روزگاری خط به خط توسط ایشان مطالعه شده و هنوز بوی یوسفی را می‌دهد، امروز دست‌به‌دست در دانشگاه فردوسی می‌چرخند و رسالت روشنگری خود را در زمینه ادبیات انجام می‌دهند و از سویی دیگر، این کتابخانه پذیرای دانشمندان خارج از کشور نیز بوده و هست و با این که سال‌ها از درگذشت وی می‌گذرد آثار او هنوز نکات جدیدی را برای اهل ادبیات روایت می‌کند.»

■ **ظرافت دکتر یوسفی، مثال‌زدنی بود**

در ادامه دکتر نصرا... پورجوادی که نامی آشنا در بین استادان حوزه فلسفه و عرفان به شمار می‌آید، به تصحیحات دکتر یوسفی بر کتاب‌های مختلف حوزه عرفان اشاره کرد و گفت: «امشب در مراسمی که به یاد استاد یوسفی برگزار می‌شود، بسیاری از استادان ادبیات حضور دارند که از محضر ایشان استفاده کرده‌اند، من اگرچه در میان شاگردان این استاد بزرگ ادبیات نبوده‌ام اما از میان کتاب‌هایی که توسط این استاد تصحیح شده از قبیل گلستان، بوستان، قابوس‌نامه و صوفی‌نامه استفاده‌های بسیاری بردم و سال‌هاست مطالبی که در این کتاب‌ها درج شده ذهن مرا به خود مشغول کرده است.» پورجوادی تصریح کرد: «کسانی که متنی قدیمی را تصحیح کرده‌اند، می‌دانند تصحیح یک متن از روی یک نسخه، بسیار دشوار و این کاری است که یوسفی به خوبی از عهده آن در کتاب صوفی‌نامه برآمده است.»

■ **یوسفی می‌نوشت تا حس زیبایی‌شناختی خوانندگان خود را احساس کند**

دکتر تقی پورنامداریان، نامی که بسیاری از فعالان حوزه ادبیات او را به خستگی‌ناپذیری در دنیای ادبیات می‌شناسند، در این مراسم به بیان خاطره‌ای از غلامحسین یوسفی پرداخت و گفت: «در تمام کارهای استاد، نظم و انضباط شگفت‌انگیزی به چشم می‌خورد و بنده کمتر کسی را می‌شناسم که وجدان علمی استاد را در آثارش رعایت کرده باشد. او می‌نوشت تا تعلیم دهد و حس زیبایی‌شناختی خوانندگان خود را حساس کند و در این راه، گاهی برای این که دریابد، همچون نویسنده‌ای گمنام درباره کاری که انجام می‌داد، از هر کسی کمک می‌گرفت و وسواس زیادی در صحت کارش داشت به شکلی که تا نگرانی‌اش درباره یک نکته رفع نمی‌شد، به سراغ کار دیگری نمی‌رفت.»

وی افزود: «بنده به‌واسطه حضور ایشان در مشهد، توفیق حضور در کلاس‌های ایشان را داشتم و زمانی که ایشان بعد از بازنشستگی به تهران آمدند، توفیق یادگیری از حضور ایشان حاصل شد. مقدمه کتاب‌هایش دقیق بود و کوچک‌ترین ابهام‌های متن را برطرف می‌کرد و مشکلات متن را فرو نمی‌نهاد و محال بود کسی در خوانش تصحیحات ایشان دچار سیدن به پاسخ ابهامات سرگردان بماند.»

و در رسیدن به پاسخ ابهامات سرگردان بماند.»

پورنامداریان تصریح کرد: «می‌توان دکتر یوسفی را جزو نخستین مصححانی دانست که تصحیح متون را با شیوه علمی و با فهرست‌های لازم باب کرده‌اند و در تمام آثار ایشان، متانت آشکار بود و برای ایشان مهم این بود که در تصحیح آثار، امانت حفظ شود، از طرفی ذوق پرورده دکتر یوسفی کمک زیادی به تولید آثارش می‌کرد. زبان او ترکیبی از زبان معیار و ساده معاصر بود.»

■ **در برابر ادبیات جهان به‌شدت کنجکاو بود**

غلامرضا ذات علیان نیز که خود جزو بزرگان و استادان دانشگاهی است، در این مراسم درباره غلامحسین یوسفی گفت: «یکی از مواردی که جزو خوشبختی‌های من بود هم‌نشینی با استاد یوسفی در دوران تدریس در دانشگاه بود. اتاق من دقیقاً روبه‌روی اتاق ایشان بود و بارها از محضر ایشان نکته‌هایی را آموختم، چه در زمینه ادبیات و چه در زمینه اخلاق. یکی از موارد رایج در زمان زندگی استاد یوسفی، این بود که وقتی استادی به متون می‌پرداخت و بررسی ادبی را محدود به ترجمه واژه‌های دشوار می‌کرد، ایشان با این نوع تدریس موافق نبودند و بیشتر به نقد ساختاری متون می‌پرداختند و در متن عمیق می‌شدند.»

وی افزود: «برخی مسائلی که ممکن بود از دیدگاه دیگران پوشیده بماند، از نظر ایشان پراهمیت بود و به آن موضوعات می‌پرداخت و این یکی دیگر از نقاط قوت یوسفی نسبت به هم‌عصرانش بود.»

ذات علیان خاطرنشان کرد: «ایشان علاوه بر سعی در شناخت نقاط مبهم ادبیات فارسی، توجه ویژه‌ای به ادبیات اروپا داشتند و در ادبیات اروپایی نیز عمیق می‌شدند و به‌شدت کنجکاو بودند که بدانند در گوشه و کنار جهان در زمینه ادبیات چه می‌گذرد و به‌محض این که نکته قابل‌توجهی می‌دیدند، از آن برای پیشبرد و پیشرفت کارشان استفاده می‌کردند.»

■ **پدرم از هیچ‌کس کینه‌ای به دل نمی‌گرفت**

سروش یوسفی، دختر غلامحسین یوسفی به بیان خاطراتی از پدرش پرداخت و گفت: «وجود پدرم همیشه سرشار از عشق به مردم، معلمی، وطن و خراسان بود و همیشه این عشق را در گوش ما زمزمه می‌کرد و همیشه می‌گذشت و می‌بخشید و کینه‌ای در دل نداشت.»

وی خاطرنشان کرد: «همیشه به ما می‌گفت قدر دان محبت‌های دیگران باشید حتی اگر به اندازه سرسوزنی به شما محبت کرده باشند و ما همیشه این گفتار را سرلوحه کارمان قرار داده‌ایم و پدر یک نمونه کامل اخلاقی برای ما بود».

در پایان این مراسم، دکتر ساکت از استادان دانشگاه فردوسی به سخنرانی درباره شخصیت و مقام علمی دکتر یوسفی پرداخت.

■ **حاشیه مراسم**

دکتر ساکت در حاشیه مراسم بزرگداشت استاد غلامحسین یوسفی گفت: «از چند سال پیش ما تصمیم به چاپ کتابی با عنوان روشنای دانشگاه گرفتیم. این کتاب به زندگی و آثار افراد بسیار زبده و معتبر دانشگاه فردوسی می‌پردازد.»

وی افزود: «تا امروز دو مجموعه از این کتاب منتشر شده و سومین مجموعه نیز به مناسبت نوزدهمین زادروز دکتر یوسفی به ایشان اختصاص یافته است. چندین استاد ادبیات فارسی در این کتاب، درباره شخصیت و آثار ایشان مطالبی را به رشته تحریر درآورده‌اند و بخشی از کتاب نیز به مقالات و عکس‌های استاد یوسفی اختصاص یافته است.»

پس از سخنرانی دکتر ساکت، همسر غلامحسین یوسفی و تعدادی از استادان حاضر در مراسم، از کتاب روشنای دانشگاه رونمایی کردند. شایان ذکر است پس از رونمایی کتاب، از تندیس غلامحسین یوسفی نیز در این دانشگاه پرده‌برداری شد.

رونمایی از جدیدترین اثر مرتضی امیری اسفندقه

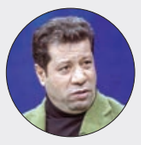

چهره‌ها
شاعر

«سیاه‌مست سایه تاک» مجموعه‌ای از قصاید مرتضی امیری اسفندقه، روز شنبه هفتم بهمن ماه ساعت ۱۷، در فرهنگسرای نیاوران با حضور چهره‌های برجسته ادبیات فارسی رونمایی می‌شود. به گزارش باشگاه خبرنگاران پویا، علی معلم دامغانی، استاد بهاءالدین خرمشاهی، سیدعلی موسوی گرمارودی، بهرام پروین گنابادی و محمد کاظم کاظمی، این اثر را ضمن رونمایی، نقد و بررسی خواهند کرد. «سیاه‌مست سایه تاک» مشتمل بر ۱۰۰ قصیده یا به قول امیری اسفندقه «قصیده‌واره» است که هر کدام به یکی از آشنایان، دوستان و خویشان شاعر، غالباً از چهره‌های فرهنگی و هنری، تقدیم شده است.

نوازندگی بانوان مشکل قانونی ندارد

چهره‌ها
نماینده مجلس

عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی با بیان این که جای تجلیل از استاد شجریان در جشنواره موسیقی فجر خالی بود، تصریح کرد: «از لحاظ قانونی مشکلی در نوازندگی و تک نوازی بانوان وجود ندارد.» حجت‌الاسلام مازنی در گفت‌وگو با ایرنا اظهار کرد: «متاسفانه گاهی افرادی با رویکرد سیاسی، بین شرع و قانون تفاوت‌هایی را ایجاد می‌کنند و می‌گویند آن چیزی که در قانون آمده با موازین شرعی مشکل دارد در حالی که قانون اساسی جمهوری اسلامی، مبتنی بر موازین و اصول شرعی تعریف شده است.»

اجرای کنسرت محمد علیزاده در سالن میلاد

چهره‌ها
خواننده پاپ

محمد علیزاده خواننده موسیقی پاپ، در جدیدترین کنسرت خود، در سالن میلاد نمایشگاه روی صحنه می‌رود. علیزاده در این کنسرت، قطعات منتشر شده قدیم و جدید خود از جمله "چهل درجه" را برای مخاطبان اجرا می‌کند. به گزارش میزان، آخرین کنسرت محمد علیزاده در چهارمین روز سی و سومین جشنواره موسیقی فجر، روز شنبه بیست و سوم دی ماه ۹۶ در سالن همایش‌های ایرانیان برگزار شد. کنسرت محمد علیزاده در دو روز متوالی یک شنبه و دوشنبه ۱۳ و ۱۴ اسفندماه، در سالن میلاد نمایشگاه برگزار می‌شود.

لذت شعر

زمستان بود و سرمایی تنم را سخت می‌لرزاند
و من در خواب دیدم در دلم خورشید می‌کاری
هوا سرد است و نعش صبح روی جاده می‌رقصد
عطش دارم بگو: کی بر دلم یک ریز می‌باری

اکبر توفیق ریحانی

مثل یک صندلی بی‌رمق،
در خانه‌ای متروک،
ته محله‌ای دور افتاده‌ام!
با هر صدای آشنا پشتِ پنجره‌ها،
روی آن پایه‌ای خم می‌شوم
که از نبودنت شکسته است...

نیکی فیروز کوهی

ایستاده‌ام کنار خیابان
تاکسی‌ها سوارم نمی‌کنند
تنها
صورتم را
در شیشه‌های شان
به جایی نامعلوم می‌برند
هر ماشینی که می‌گذرد
انگار لایه‌ای از چهره‌ام بر می‌دارد
احتمالا
ساعتی دیگر
مردی را می‌بینید بدون صورت
ایستاده کنار خیابان

شهاب لواسانی

اخبار

پخش ۱۰ قطعه مناجاتی با صدای خوانندگان مطرح کشور در حرم مطهر رضوی

معاون هنری موسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی گفت: «این موسسه اقدام به تولید ۱۰ قطعه مناجاتی با صدای خوانندگان مطرح کشور برای پخش در حرم مطهر امام رضا (ع) کرده است که روزانه در آستان مطهر رضوی پخش می‌شود.

مهدی سیم‌ریز در گفت‌وگو با ایرنا افزود: «این قطعات مناجاتی توسط خوانندگانی مانند "سالار عقیلی، محمدعلی کریم‌خانی، محمد معتمدی و قاسم رفعتی" اجرا شده است و در زمان‌های خاص به ویژه صبحگاه و هنگام غروب آفتاب در حرم مطهر امام رضا (ع) پخش می‌شود.

گران‌ترین تابلوی سهراب سپهری بر دیوار خیابان ولیعصر نقش بست

گران‌ترین تابلوی سهراب سپهری با عنوان «تنه درختان» بر دیوار خیابان ولیعصر نقاشی شد.

به گزارش مهر، تابلوی «تنه درختان» سهراب سپهری در چهارمین حراج تهران به قیمت دو میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان به فروش رسید و همین موضوع سهراب سپهری را به گران‌قیمت‌ترین هنرمند ایرانی تبدیل کرد و حال نسخه‌ای از این اثر در خیابان ولیعصر(عج) و حوالی پارک ساعی روی دیوار نقاشی شده است.

علی داوطلب هنرمند نقاش که نسخه‌ای از این اثر را روی دیوار نقاشی کرده است، درباره کار «تنه درختان» گفت: «هنگام اجرای کار بارها دیدم که مردم ساعت‌ها می‌ایستند و کار را تماشا می‌کنند، این مسئله برای من بسیار خوشایند بود زیرا این تشویق‌ها نشان دهنده اهمیت هنر برای مردم است.»

اختتامیه جشنواره شعر فجر به پایتخت گردشگری جهان اسلام می‌رود

در جلسه‌ای که با حضور دکتر محسن جوادی، معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دکتر مجید خدابخش استاندار آذربایجان شرقی در دفتر معاونت امور فرهنگی وزارت ارشاد برگزار شد، تبریز به عنوان میزبان اختتامیه دوازدهمین جشنواره بین‌المللی شعر فجر معرفی شد.

محسن جوادی، معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با تبریک انتخاب تبریز به عنوان پایتخت گردشگری جهان اسلام در سال ۲۰۱۸، اعلام کرد: «برگزاری اختتامیه جشنواره شعر فجر به عنوان مهم‌ترین رویداد شعری کشور در تبریز، می‌تواند اتفاق مثبتی در راستای سیاست تمرکززدایی این معاونت برای اجرای برنامه‌های فرهنگی باشد.» اختتامیه دوازدهمین جشنواره بین‌المللی شعر فجر به دبیری جواد محقق با معرفی برگزیدگان خود در سه بخش «شعر بزرگسال»، «شعر کودک و نوجوان» و «درباره شعر»، نیمه نخست اسفندماه به کار خود پایان خواهد داد.

تولد عصار

نگاهی به مسیر علیرضا عصار در موسیقی پاپ به مناسبت زادروزش

پهلوان بی‌پیرایه پاپ

ندا حبیبی- موسیقی پاپ بعد از انقلاب اسلامی، فراز و نشیب بسیاری را پیموده است. پس از سکوت اولیه سال‌های آغازین انقلاب اسلامی، موزیسین‌های جوان پاپ راه خود را از میان انبوه سردرگمی‌ها باز کردند. اگرچه در ابتدای راه، سایه تقلید از چهره‌های مطرح پیش از انقلاب بر سر آنان سنگینی می‌کرد اما پس از مدت کوتاهی موسیقی پاپ داخل ایران هویت و شناسنامه خاص خود را پیدا کرد. در دهه ۷۰ محمد اصفهانی، قاسم افشار، خشایار اعتمادی و علیرضا عصار، اساسی‌ترین گام‌ها را برای این هویت بخشی برداشتند. امروز به بهانه ۴۸ ساله شدن علیرضا عصار نگاه به راهی می‌اندازیم که تا کنون پیموده است.

■ **خالق آثار ملی، مذهبی**

خوانندگی در سال‌های آغازین دهه ۷۰ کاری تخصصی محسوب می‌شد و با امروز تفاوت چشمگیری داشت! صدای خاص و پرحجم، اشراف بر علم موسیقی و تسلط بر ادبیات و ترانه‌های شاخص روز، از مهم‌ترین ویژگی‌هایی بود که معدودی از هنرمندان موسیقی آن زمان از آن برخوردار بودند. عصار از نوجوانی نوازندگی پیانو را آموخته بود و اواخر دهه ۷۰ با آهنگ سازان و تنظیم کنندگان کاربلدی همراه شد. صدای پرهیبت و حماسی او منجر به خلق آثاری ماندگار در زمینه‌های مذهبی، اجتماعی و ملی شد. اجرای اشعار سنگین و پرمغز از شاعرانی همچون مولانا، احمد شاملو و محمدرضا شفیعی کدکنی با تنظیم‌های حماسی فواد حجازی یا با اجرای ارکستر سمفونیک لندن به رهبری شهرداد روحانی، کاراکتر عصار را منحصر به فرد کرد.

■ **شروع معروفیت**

مخاطبان دهه‌های ۷۰ و ۸۰ که به موسیقی پاپ نگاهی جدی و همراه با ایدئولوژی معناگرا داشتند، عصار را می‌پسندیدند و لحن او را تقلید می‌کردند. «ای عاشقان»، «عشق الهی» و «تا باد چنین بادا» آن روزها در تلویزیون، رادیو و در کوچه و بازار بارها شنیده می‌شد. عصار در این باره می‌گوید: «من با شعری معروف شدم که اگر آن را روی کاغذ هم بنویسید، خواندنش سخت است؛ «ای کاروان، ای کاروان من دزد شب‌رو نیستم...» زمانی که کارم را با اشعار مولانا آغاز کردم، کار نویی انجام شد اما بسیاری آن را گوش می‌دادند. عمیقا معتقدم در نسل جوان امروز نیز به اندازه کافی، مخاطب موسیقی با کیفیت و جود دارد و اگر این نوع موسیقی تولید شود با آن همراه می‌شوند.»

■ **بازار معیوب موسیقی، دلیل کم‌کاری**

از میانه‌های دهه ۸۰ کم‌کاری عصار شروع شد. خودش درباره کمرنگ بودنش می‌گوید: «دلایل مختلفی وجود دارد که همه‌اش هم به میل خودم نبوده است. در مارکت موسیقی معیوبی مثل مارکت ما، ارتباط درستی بین هنرمند و مردم به وجود نمی‌آید. در خارج از کشور هزاران شبکه تلویزیونی و رادیویی هست که فقط موسیقی پخش می‌کند اما این‌جا این‌طور نیست.» شرایط تولید موسیقی خوب و فکر شده، با هجوم سرسام‌آور شبکه‌های اجتماعی و تولید قارچ‌گونه آثار پاپ از خواننده‌های نوظهور، هر سال دریغ از سال پیش شد. در دهه ۹۰ با قلمرویابی بی‌چون و چرای فضای مجازی و رشد فزاینده تهیه کنندگان موسیقی، فضا برای هرچه پول‌سازتر شدن موسیقی پاپ مهیا شد. حالا دیگر هر سال یکی، دو خواننده گل می‌کنند و کنسرت‌های سیصد شبه برگزار می‌کنند و به همین سرعت تب داغ‌شان به عرق سرد می‌نشیند و جا را برای دیگرانی که در صف، سبیل در سبیل نشسته‌اند باز می‌کنند! نسلی که آهنگ سازانی چون حجازیان، صفاریان‌پور، شهبازیان و ... را داشت هنوز هم بیشترین حرف را برای گفتن دارد. موسیقی پاپی که می‌توانست عمیق‌ترین مفاهیم را به خانه‌های مردم بیاورد با صدای عصار، اصفهانی و معدودی دیگر هنوز هم ظرفیت بازگشتی درخشان به عرصه بی‌در و پیکر فعلی موسیقی پاپ را دارد. تنها اگر آن‌هایی که باید زنگ خطر میان مایگی موسیقی پاپ امروزی را بشنوند، بشنوند!